

Pravda, nebo nepravda

Úlohy, v jejichž rámci mají žáci rozhodnout o pravdivosti tvrzení, vyžadují pozorné čtení s porozuměním. Zkušenosti ukazují, že takové úlohy žáky baví a žáci rádi vymýšlejí vlastní zadání úloh pro kamarády. Uvádíme dvě úlohy jako inspiraci.

Úloha 2 Odjezd na hory

Eva se chystá na výlet do hor. Maminka připomíná: „Přidej si do batohu ještě bundu a čepici.“

Vyber možnosti, kdy Eva maminku neposlechla.

Eva do batohu přidala:

- a) rukavice, čepici a svetr,
- b) mapu, bundu, deštník a čepici,
- c) bundu, čelenku a deštník.

Komentář:

Jednoduchá úloha. Pro její vyřešení stačí jen pozorné čtení. Důležitá je diskuze žáků a argumentace, proč zvolili danou variantu.

Správné odpovědi jsou a) a c).

Někteří žáci mohou přijít s myšlenkou, že všechny možnosti vyhovují, protože nikde nejsou pouze dvě uvedené možnosti. V možnosti b) jsou navíc mapa a deštník. Vyzveme žáky, aby doplnili připomínku maminky tak, aby další věci navíc již nebyly možné. Připravujeme tak žáky na práci s kvantifikovanými výroky.

Jiní žáci si nevšimnou negace. Mají vybrat tvrzení, kdy Eva maminku neposlechla. Opět se chyba odhalí při diskuzi spolužáků.

Úloha 3 Domluva kamarádů

Petr slibuje Pavlovi:

„Když mi zavoláš, přijdu k tobě na návštěvu.“

Označte situaci, kdy Petr splnil svůj slib:

- a) Pavel zavolal a Petr přišel,
- b) Pavel zavolal a Petr nepřišel,
- c) Pavel nezavolal a Petr přišel,
- d) Pavel nezavolal a Petr nepřišel.

Komentář:

Petr nesplnil svůj slib pouze v případě b). Je užitečné se žáky prodiskutovat, proč jsou možnosti c) a d) pravdivé. V původním tvrzení se nic neříká o tom, co se stane, když Pavel nezavolá. Úloha připravuje žáky na práci se složenými výroky. Rozvíjí čtenářskou gramotnost ve smyslu vnímání podmínky.